

Region Norrbottens prioriteringar i Agenda 2030

Dnr 00409-2020

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att:

1. Region Norrbottens centrala mål är:
 - a) Mål 3: God hälsa och välbefinnande
 - b) Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
 - c) Mål 5: Jämställdhet
 - d) Mål 10: Minskad ojämlikhet
 - e) Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion
 - f) Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen
2. Att de centrala målen inarbetas i styrelsens och nämndernas planer.
3. Att verksamheterna, i sina verksamhetsplaner, tar fram aktiviteter som beskriver hur de avser arbeta med de centrala målen.
4. I samband med uppföljning av planerna redovisar styrelsen, nämnderna och verksamheterna sitt arbete med de centrala målen.

Yttrande till beslutsförslaget

Region Norrbotten bör kunna hålla samma nivå som andra regioner i mätningar som avser miljöpåverkan. Regionstyrelsen anser att arbetet med hållbarhet bör prioriteras, samordnas och systematiseras för att kunna genomföras i verksamheterna. Att integrera hållbarhetsarbetet i alla regionens verksamheter och kommunicera regionens hållning till samtliga medarbetare är därför av största vikt.

Sammanfattning

Inför varje ny mandatperiod presenterar majoriteten de politiska prioriteringarna av Agenda 2030-målen genom en så kallad agendapyramid. Agendapyramiden bygger på samma principer som de globala målen för hållbarhet och har tagits fram med syfte att vägleda verksamheternas hållbarhetsarbete.

Ärendet

Bakgrund

Det norrbottniska samhället genomgår en grön omställning där Region Norrbotten är en betydande aktör för utveckling av en hållbar hälso- och sjukvård samt hållbar regional utveckling.

Region Norrbotten kan göra skillnad som arbetsgivare, i mötet med patienter och medborgare men också genom medvetna val av varor och tjänster. Vårdens verktyg och metoder samt konsumtion av läkemedel, kemikaliehantering och engångsartiklar har stor miljöpåverkan. Vidare genererar verksamheten stora mängder transporter/resor samt avfallsmängder där vissa är unika för hälso- och sjukvården. I nationella jämförelser hamnar Region Norrbotten ofta långt ner, inte sällan sist, jämfört med andra regioner.

Hållbarhetsarbete bidrar till en mer robust och ekonomiskt hållbar verksamhet. Ett systematiskt hållbarhetsarbete skapar också meningsfulla arbeten och arbetsplatser som ökar möjligheten att behålla och attrahera nya medarbetare.

Fram tills nu har det funnits begränsade möjligheter att styra och leda regionens hållbarhetsarbete. En anledning är att det inte funnits ett sammanhållet hållbarhetsarbete men också att det saknats strukturer och verktyg.

Under kommande år ska arbetet med hållbarhet fokusera på att samordna och systematisera hållbarhetsarbetet samt genomföra de politiska prioriteringarna i verksamheterna. Hållbarhetsstrategin som regionfullmäktige antog juni 2022 ligger till grund för arbetet.

Agendapyramid: hållbarhetsarbete 2022-2026

Den politiska agendapyramiden visar de politiska prioriteringarna av Agenda 2030-målen. Pyramiden nedan har tagits fram med syfte att vägleda verksamheternas hållbarhetsarbete under åren 2022-2026.

Centralla globala mål är paraplymål som verksamheterna ska beakta varje dag. Här har majoriteten prioriterat totalt sex delmål:

- Mål 3: Hälsa och välbefinnande
- Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Mål 5: Jämställdhet
- Mål 10: Minskad ojämlikhet
- Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

- Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen

Under betydande globala mål, vilka ska beaktas i hög grad av verksamheterna, återfinns totalt fem delmål. Dessa är:

- Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna
- Mål 2: Ingen hunger
- Mål 4: God utbildning för alla
- Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Slutligen presenteras under generella globala mål, vilka ska beaktas i verksamheterna, resterande sex delmål. Dessa är:

- Mål 6: Rent vatten och sanitet
- Mål 14: Hav och marina resurser
- Mål 7: Hållbar energi för alla
- Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald
- Mål 17: Genomförande och globalt partnerskap
- Mål 1: Ingen fattigdom

Region Norrbottens hållbarhetsarbete har en god balans mellan de tre dimensionerna social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

De globala målen

Region Norrbottens politiska pyramid bygger på samma principer som kännetecknar de globala målen. De globala målen är universella, vilket innebär att de riktar sig till alla världens länder och att alla länder bär ett gemensamt ansvar för dess genomförande. Således omfattas regionens alla verksamheter och medarbetare.

Målen är integrerade och odelbara, vilket betyder att inget mål kan nås på bekostnad av ett annat. Framgång krävs inom alla mål för att vi ska lyckas med genomförandet. Framtagandet av en agendapyramid handlar om att identifiera vad som är Region Norrbottens centrala, betydande och generella mål framför att välja ut några enstaka. Således blir inget mål bortprioriterat.

Målen gäller alla. Ledordet för de globala målen är att ingen ska lämnas utanför. Globala målen ska genomföras med särskild hänsyn till de människor och samhällen som har sämst förutsättningar. Att värna mänskliga rättigheter och allas lika värde genomsyrar alla mål, planer och strategier inom Region Norrbotten, tillika allt arbete inom samtliga verksamhetsområden.

Jämställdhetsperspektiv

Den nationella handlingsplanen för Agenda 2030 betonar att jämställdhet och alla kvinnor och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna är en grundpelare i genomförandet av Agenda 2030. Jämställdhet är ett mål i sig liksom en förutsättning för hållbar och fredlig utveckling. Det innebär att jämställdhet ska genomsyra de tre dimensionerna av hållbarhet.

Barnrättsperspektiv

Åtgärden/beslutet är uppenbart för barnets bästa. Ett kännetecken för en hållbar verksamhet är att den bedrivs på ett sådant sätt så att kommande generationer inte fräntas möjligheten att tillhandahålla samma service.

Protokollsutdrag skickas till:

Avdelningsdirektörer

Divisionschefer